Kulturutskottets betänkande 1987/88:18

om ungdomsfrågor (prop. 1987/88:100 bil. 11 delvis)

KrU
1987/88:18

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande de förslag som regeringen förelagt riksdagen i proposition 1987/88:100 bil. 11 (jordbruksdepartementet) under avsnittet Ungdomsfrågor (punkterna H 1–H 5). Vidare behandlar utskottet en samlad redovisning för behandlingen av ungdomsfrågor inom regeringskansliet som inledningsvis lämnas under detta avsnitt i propositionen.

I betänkandet tar utskottet också upp till behandling motioner med anknytning till de angivna delarna av propositionen.

Utskottet lämnar utan erinran vad som anförts i propositionen beträffande redovisningen av behandlingen av ungdomsfrågorna.

De riktlinjer för det fortsatta stödet till ungdomsorganisationerna som förordas i propositionen godtas av utskottet.

Regeringen föreslår att bidraget till statens ungdomsråd förs upp med 4 132 000 kr. Bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet föreslås utgå med 62 196 000 kr. Vidare föreslås att bidraget till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet skall ökas med 10,3 milj. kr. till 101 600 000 kr. I propositionen föreslås att ett särskilt stöd om 1,2 milj. kr. skall lämnas till internationellt ungdomssamarbete.

Utskottet tillstyrker förslagen i propositionen och avstyrker motionerna. Åtta reservationer har avlämnats.

NIONDE HUVUDTITELN

Propositionen

Regeringen har

dels i ett inledningsavsnitt (s. 77–106) berett riksdagen tillfälle att ta del av en samlad redovisning för ungdomsfrågor som behandlas inom såväl jordbruksdepartementet som övriga departement,

dels under punkt H 1 (s. 107–109) föreslagit riksdagen att till Statens ungdomsråd för budgetåret 1988/89 anvisa ett förslagsanslag av 4 132 000 kr.,

1 *Riksdagen 1987/88. 13 saml. Nr 18*

dels under punkt H 2 (s. 109–114) föreslagit riksdagen att

1. godkänna de riktlinjer som i propositionen har redovisats för det fortsatta stödet till ungdomsorganisationerna,

2. till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m.m. för budgetåret 1988/89 anvisa ett reservationsanslag av 62 196 000 kr.,

dels under punkt H 3 (s. 114–115) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet för budgetåret 1988/89 anvisa ett förslagsanslag av 101 600 000 kr.,

dels under punkt H 4 (s. 115–116) föreslagit riksdagen att till Stöd till internationellt ungdomssamarbete för budgetåret 1988/89 anvisa ett reservationsanslag av 1 200 000 kr.,

dels under punkt H 5 (s. 117) föreslagit riksdagen att till Lotterinämnden för budgetåret 1988/89 anvisa ett förslagsanslag av 1 411 000 kr.

Motioner

1987/88:Kr402 av Margareta Andrén och Barbro Sandberg (fp) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om möjlighet för studentförbunden att söka bidrag på samma villkor som kvinnoförbunden,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att medlen för detta överförs från jordbruksdepartementet till civildepartementet.

1987/88:Kr410 av Marita Bengtsson m.fl. (s) vari yrkas

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av särskilda satsningar på de yngre åldersgrupperna.

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om bidrag till de idéburna barn- och ungdomsorganisationerna.

1987/88:Kr420 av Lars Werner m.fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen hos regeringen begär ett reellt åtgärdsprogram för en verklig förbättring av ungdomens levnadsförhållanden, med utgångspunkt från vad som anförts i motionen.

1987/88:Kr421 av Karl Boo och Jan Hyttring (c) vari yrkas att riksdagen till H 2 Ungdomsorganisationernas centrala verksamhet anvisar ett i förhållande till regeringens förslag med 10 000 000 kr. förhöjt anslag på 72 196 000 kr.

1987/88:Kr422 av Jan Sandberg (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att statens ungdomsråd bör avskaffas.

1987/88:Kr426 av Ingrid Sundberg m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om avveckling av statens ungdomsråd och den framtida bidragsgivningen till ungdomsorganisationerna.

Motiveringen återfinns i motion 1987/88:So278.

1987/88:Kr427 av Jan Sandberg m.fl. (m) vari yrkas att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om de negativa verkningarna för ungdomar inom Stockholmsregionen av regleringar inom fritidssektorn.

Motiveringen återfinns i motion 1987/88:A268.

Utskottet

Övergripande ungdomsfrågor

I propositionen lämnas en utförlig redovisning (s. 77–106) för det arbete som inletts under år 1987 med att i ökad utsträckning samordna regeringens arbete med olika ungdomsfrågor. Inledningsvis anför föredragande statsrådet – ungdomsministern – att hela det svenska samhället har ett ansvar för att ge alla barn och ungdomar en trygg uppväxtmiljö, där var och en får goda möjligheter att växa och mogna och där jämlika villkor råder när det gäller att kunna välja väg i livet. Han understryker att samhällets insatser bör inriktas på att ge alla unga goda förutsättningar att själva kunna ta ansvar för sina liv och förverkliga sina drömmar. Politiska åtgärder kan inte ersätta det egna ansvarstagandet men kan bidra till att det förverkligas. Det är enligt ministerns bedömning av största vikt att politiken präglas av en helhetssyn på den unga människans situation. Endast då kan alla ungdomar få en god start i livet.

En förutsättning för en ungdomspolitik grundad på en helhetssyn på ungdomars situation är kunskapen om ungdomars villkor och om effekterna av olika åtgärder från samhällets sida. Ungdomsministern anger därför som en allmän utgångspunkt att det är angeläget att ungdomsforskningen ägnas större uppmärksamhet.

Allmänna utgångspunkter för de åtgärder inom olika områden som regeringen vidtar i syfte att skapa bättre möjligheter och villkor för ungdomar är enligt propositionen bl.a. följande.

Olika generella politiska åtgärder spelar en stor roll också för ungdomar. Åtgärderna kan dock i många fall behöva anpassas, förstärkas och kompletteras för att tillgodose ungdomens särskilda behov. Ofta krävs också direkt riktade åtgärder för att lösa särskilda problem.

Frågorna handläggs ofta i olika departement. Ibland berör samma fråga flera ansvarsområden. Åtgärder kan behöva initieras inom flera områden för att ett problem skall lösas. Om det skall vara möjligt att anlägga en helhetssyn på ungdomsfrågorna – forma en ungdomspolitik – krävs därför en samordning. Inom regeringskansliet har under år 1987 bildats en särskild kontaktgrupp med företrädare för de departement där viktiga ungdomsfrågor behandlas. Genom detta samordningsarbete kan ungdomsaspekter successivt tillföras olika frågor redan på ett tidigt stadium av beredningen.

Den gemensamma utgångspunkten för de olika insatser som redovisas i det följande är att de skall underlätta för alla ungdomar dels att få tillgång till samhällsutbudet i form av utbildning, arbete, bostad och fritid, dels att få möjligheter att delta i och påverka utvecklingen inom olika samhällsområden. Redovisningen behandlar följande frågor.

- Ungdomars möjlighet till en god utbildning.
- Ungdomars möjlighet att få tillgång till ett meningsfullt arbete.
- Ungdomars möjlighet att få tillgång till en egen bostad.
- Ungdomars möjlighet till en meningsfull fritid.
- Ungdomars möjlighet att själva delta i och påverka utvecklingen inom en rad olika samhällsområden.
- Ungdomars möjlighet till ekonomisk trygghet.
- Ungdomars möjlighet att få social trygghet och samhällsstöd om de drabbas av svårigheter.

Redovisningen i propositionen för ungdomarnas situation i dag och för aktuella åtgärder inriktade på ungdomar är enligt utskottets mening värdefull. Den ger en god överblick över de problem som möter ungdomar i dagens svenska samhälle, för åtgärder som vidtagits under det senaste året och för de åtgärder som regeringen avser vidta. Inom regeringskansliet har redovisats en sammanställning som omfattar 100 åtgärder och insatser inom olika områden. Denna sammanställning bifogas som bilaga till betänkandet.

Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att ett omfattande samarbete mellan olika departement om ungdomsfrågor har kommit till stånd. Härigenom skapas förutsättningar för en effektivare samordning av samhällets insatser för ungdomar.

Utskottet har inte något att erinra mot vad som anförts i denna del i propositionen. Beträffande de förslag på olika samhällsområden som redovisas i denna får prövning ske i resp. utskott.

Vänsterpartiet kommunisterna hävdar i motion Kr420 att regeringens förslag inte innebär några genomgripande förbättringar av ungdomarnas situation. Motionärerna menar att ett samlat grepp över ungdomsfrågorna rimligen måste innebära kraftfulla åtgärder som löser ungdomens problem. De anför att det krävs en radikal politik som förmår att ge de unga en framtidstro. Motionärerna för fram allmänna synpunkter på åtgärder som bör vidtas på olika områden. De vill att regeringen med utgångspunkt i vad som anförs i motionen skall utarbeta ett reellt åtgärdsprogram för en verklig förbättring av ungdomens levnadsförhållanden.

Av den samlade redovisningen för ungdomsfrågornas behandling i regeringskansliet framgår att en rad förslag till åtgärder för att förbättra ungdomars situation har lämnats eller kommer att lämnas under år 1988 från olika departement. Det finns alltså inte anledning för riksdagen att göra en framställning till regeringen med anledning av motion Kr420.

I motion Kr427 (m) hemställs att riksdagen som sin mening skall ge regeringen till känna vad i motionen anförts om de negativa verkningarna för ungdomar inom Stockholmsregionen av regleringar inom fritidssektorn. I den motivering som lämnas i motion A268 (m) anför motionärerna att inom fritidssektorn bör arbetet med att minimera onödiga regler och lagar intensifieras. Som exempel på områden där en minskad styrning från samhällets sida skulle få positiva effekter nämns etermedie- och kulturområdena samt restaurangnäringen.

Det är en angelägen uppgift för samhället att skapa goda förutsättningar för att ungdomar skall kunna använda sin fritid på ett meningsfullt sätt. I propositionen lämnas en redovisning för de åtgärder som vidtas för att öka

ungdomars fritidsmöjligheter. Ungdomsministern understryker att fritidsfrågor är viktiga för ungdomar. I sammanhanget kan nämnas att barn- och ungdomsdelegationen har lämnat bidrag till olika projekt i Stockholmsregionen. Förslaget i motionen tar enbart sikte på förhållandena i denna region och berör till viss del frågor som tillhör kommunens kompetensområde. Utskottet anser att motionen inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

Statens ungdomsråd

Statens ungdomsråd skall inom ramen för samhällets fritids- och kulturpolitik främja verksamhet bland barn och ungdom. Rådet handlägger frågor om samhällets stöd till ungdomsorganisationerna och skall verka för en samordning av statliga insatser på barn- och ungdomsområdet. Ungdomsrådets verksamhet har varit föremål för översyn i en inom utbildningsdepartementet tillsatt arbetsgrupp, BUS (Barn–Ungdom–Samordning), som lagt fram sina förslag i en promemoria (PM nr 3 från arbetsgruppen BUS) Statens ungdomsråd – nuläge samt överväganden och förslag. I propositionen anges vissa riktlinjer för ungdomsrådets fortsatta verksamhet. Dessa innebär i huvudsak följande.

Ungdomsrådets verksamhet bör koncentreras till sådana uppgifter som är väsentliga med hänsyn till rådets roll som central myndighet för ungdomsfrågor. Vidare bör rådet ha ansvaret för fördelningen av det statliga stödet till ungdomsorganisationerna. Rådet har en viktig roll när det gäller att följa och redovisa utvecklingen beträffande barns och ungdomars villkor i samhället samt ungdomsorganisationernas verksamhet. Rådet bör därför ha resurser för utrednings- och informationsverksamhet. Ungdomsministern framhåller att rådet har en viktig samordnande roll när det gäller ungdomsfrågor. Rådet bör dock inte ta över arbetsuppgifter som naturligen hör till annan myndighets ansvarsområde. Han understryker att det ankommer på olika berörda myndigheter, var och en inom sitt verksamhetsområde, att aktivt bevaka och arbeta med frågor som rör ungdomars villkor.

I fråga om ungdomsrådets organisation föreslår ministern inte några förstärkningar av rådets kansli. Regeringen bör liksom hittills besluta om styrelsens storlek och sammansättning.

Förslagen i motionerna Kr422 (m) och Kr426 (m) syftar till att ungdomsrådet skall avskaffas. I båda motionerna föreslås att riksdagen bör göra ett uttalande härom. Enligt motion Kr426 bör ungdomsorganisationernas egna samordningsorganisationer ansvara för fördelningen av det statliga stödet. Under en övergångstid bör enligt motionärerna skolöverstyrelsen kunna svara för bidragsgivningen.

Utskottet har sedan år 1981 vid ett flertal tillfällen (senast KrU 1986/87:10) avstyrkt förslag med samma syfte som de nu föreliggande. Ställningstagandet i propositionen till arbetsgruppens förslag rörande ungdomsrådets organisation och verksamhet innebär bl.a. att rådets roll som central myndighet för ungdomsfrågor förstärks. Ett uttryck för detta är att rådet skall självständigt ansvara för fördelningen av det statliga stödet till ungdomsorganisationerna. Denna fråga behandlar utskottet i det följande i samband med övriga förslag om bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

1* *Riksdagen 1987/88. 13 saml. Nr 18*

Rättelse: S. 10 punkt 8 rad 5 tillkommit: m. m.

Vad som anförs i propositionen om ungdomsrådets verksamhet och organisation har inte gett utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande.

Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet motionerna Kr422 och Kr426.

I propositionen föreslås att anslaget till statens ungdomsråd höjs med 220 000 kr. till totalt 4 132 000 kr. Utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala och lokala verksamhet, m.m.

Bidrag utgår till den centrala verksamheten inom de ungdomsorganisationer som regeringen förklarat berättigade till statsbidrag enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Vidare utgår bidrag till vissa samarbetsorgan samt bidrag i särskild ordning till den centrala verksamheten inom vissa ungdomsorganisationer.

Det statliga stödet till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet utgår till varje bidragsberättigad organisation i form av ett grundbidrag om 350 000 kr. och därutöver ett rörligt bidrag vars storlek beror på antalet medlemmar i åldern 7–25 år som överstiger 3 000. Det rörliga bidraget uppgår budgetåret 1987/88 till 34 kr. per medlem i intervallet 3 001–40 000 medlemmar och till 30 kr. per medlem över 40 000.

Vid beräkningen av bidraget till vissa organisationer med verksamhet bland handikappade barn och ungdomar gäller i stället följande. Grundbidrag utgår så snart organisationen har mer än 500 medlemmar. Vidare utgår rörligt bidrag för medlemmar i intervallet 501–3 000 med 83 kr. per medlem och för medlemmar därutöver enligt de generella bestämmelser som redovisats ovan.

För invandrarorganisationerna gäller att förutom grundbidrag utgår rörligt bidrag med 34 kr. per medlem i intervallet 1 501–40 000 medlemmar.

För organisationer som första gången erhåller bidrag till central verksamhet samt för organisationer som inte längre uppfyller villkoren i fråga om antalet medlemmar och lokalavdelningar gäller särskilda bestämmelser om statsbidragets storlek.

Bidraget till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet utgår enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer till dels de ungdomsorganisationer som erhåller bidrag från anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m.m., dels Sveriges riksidrottsförbund och de övriga organisationer som erhåller organisationsstöd från anslaget Stöd till idrotten. Bidraget uppgår under budgetåret 1987/88 till 11 kr. för varje bidragsberättigad sammankomst.

I propositionen föreslås vissa förändringar av nu gällande regler för statsbidragen till ungdomsorganisationerna. Dessa förslag bygger på de översyner av bidragsreglerna som utförts dels inom ungdomsrådet, dels av folkrörelseutredningen i betänkandet (SOU 1987:37) Stödet till barn- och ungdomsföreningar. I propositionen anges följande utgångspunkter för utformningen av bidragssystemet, nämligen att antalet stödformer bör

begränsas, administrationen av stödet bör vara så enkel som möjligt samt att organisationerna bör ges största möjliga frihet vid användningen av bidragsmedlen. Det är enligt propositionen viktigt att bidragssystemet anpassas till organisationernas verksamhet. Vidare bör systemet vara så flexibelt att nya organisationer eller rörelser inte utestängs från möjligheten till stöd. Syftet med stödet till ungdomsorganisationerna anges vara att dels främja en demokratisk fostran genom barns och ungdomars engagemang i föreningar, dels medverka till en meningsfull fritid för barn och ungdomar. Stödet bör underlätta för föreningarna att utveckla sin verksamhet med bl.a. ledarutbildning, information och opinionsbildning samt rekrytering av s.k. föreningslösa ungdomar.

Beträffande *stödet till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* förordar ungdomsministern att ansvaret för fördelningen av bidragen i fortsättningen i högre grad skall anförtros åt statens ungdomsråd. Det bör ankomma på rådet att inom ramen för av statsmakterna angivna allmänna riktlinjer och anvisade medel besluta om bidragen till de enskilda organisationerna.

Följande riktlinjer för utformningen av det centrala stödet föreslås. Fördelningen av medlen bör grundas såväl på antalet lokalavdelningar i organisationen som antalet medlemmar i åldern 7–25 år. Det ankommer på ungdomsrådet att utifrån dessa grunder föreslå regeringen närmare bestämmelser för stödets fördelning. Prövningen av vilken organisation som skall erhålla bidrag bör i fortsättningen göras av ungdomsrådet. Vid förslag till disposition av anslaget bör ungdomsrådet beakta behovet av medel för särskilda insatser för vissa organisationer som är svåra att anpassa till ett generellt bidragssystem, t.ex. handikapp- och invandrarorganisationer.

Ungdomsministern understryker att det är särskilt angeläget att stödja sådana organisationer och rörelser som söker utveckla sin verksamhet så att den kan nå även de ungdomsgrupper som står utanför föreningslivet. En mindre del av statsbidraget bör användas för detta ändamål. Sådant särskilt stöd bör kunna utgå både till de organisationer som för närvarande får bidrag och till nya rörelser som inte uppfyller de formella kraven för vanligt bidrag.

Det statliga stödet till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet som för närvarande är ett förslagsanslag bör enligt propositionen fortsättningsvis ges över ett reservationsanslag. För nästa budgetår föreslås en höjning av anslaget med 3 180 000 kr. till totalt 62 196 000 kr. I den föreslagna anslagshöjningen ingår ett särskilt valinformationsbidrag till de politiska ungdomsförbunden om 820 000 kr.

I fråga om utformningen av *stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* aviserar ungdomsministern att ungdomsrådet kommer att få i uppdrag att göra en översyn av nu gällande bidragsregler. Han anser att det är viktigt att rådet prövar vilka åtgärder som kan vidtas för att förenkla administrationen av det lokala stödet till ungdomsorganisationerna. I propositionen föreslås ett tillägg till de nuvarande reglerna, nämligen att ett särskilt bidrag skall utgå för aktiviteter särskilt avsedda för ungdomar i de övre tonåren. Vidare föreslås att bidraget skall höjas från 11 kr. till 12 kr. per bidragsberättigad sammankomst. Anslaget till ungdomsorganisationernas

lokala verksamhet som för innevarande budgetår uppgår till 91,3 milj. kr. föreslås höjd med 10,3 milj. kr. till totalt 101,6 milj. kr.

Vissa synpunkter och önskemål om utformningen av stödet till ungdomsorganisationerna förs fram i motion Kr410 (s). Motionärerna anser att det är nödvändigt med ett ökat samhällsstöd till de ideellt arbetande barn- och ungdomsorganisationerna. De framhåller att det är viktigt med särskilda satsningar på de yngre åldersgrupperna. Vidare hävdar motionärerna att barn- och ungdomsorganisationernas försök att utveckla sin verksamhet ofta misslyckats på grund av ekonomiska och administrativa svårigheter. De medel som nu utgår för olika projekt bör omvandlas till bidrag till organisationernas verksamhet. Härigenom skulle det skapas förutsättningar för bättre kontinuitet och kvalitet i verksamheten. Barn- och ungdomsorganisationerna spelar en viktig roll i vårt samhälle. De ideal som föreningslivet utvecklar påverkar hela samhället. Det är därför angeläget att barn och ungdomar tidigt kommer med i föreningslivet, anför motionärerna.

Med anledning av motionärernas synpunkter på statsbidraget till de idéburna ungdomsorganisationerna vill utskottet framhålla att de i propositionen redovisade riktlinjerna för bidragsgivningen syftar bl.a. till att bidragssystemet skall bli smidigare och mer flexibelt än för närvarande. En viktig utgångspunkt för bidragsgivningen är – som utskottet redovisat ovan – att organisationerna ges största möjliga frihet vid användningen av bidragsmedlen. Det bör alltså ankomma på organisationerna själva hur bidraget skall användas. Utskottet vill även peka på att den översyn av reglerna för stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet som aviseras i propositionen skall bl.a. omfatta en prövning av vilka åtgärder som kan vidtas för att förenkla administrationen av detta stöd. I detta sammanhang vill utskottet påpeka att barn- och ungdomsdelegationen i maj 1987 beslutat att av de medel ur allmänna arvsfonden som ställs till delegationens förfogande 8 milj. kr. skall avsättas för utvecklingsarbete under tiden fram till den 30 juni 1988. Utvecklingsarbetet kan för speciella projekt omfatta mer än ett år. Enligt delegationens beslut skall föreningslivet ges stor frihet vid utformningen och uppläggningen av det utvecklingsarbete ansökan avser. Utvecklingsarbetet kan bl.a. avse nya former och nytt innehåll i föreningens verksamhet och uppsökande verksamhet med inriktning mot barn och ungdomar som står utanför föreningslivet.

Med anledning av motionärernas önskemål om att en större del av existerande projektmedel bör omvandlas till bidragsmedel vill utskottet erinra om sitt uttalande i betänkandet KrU 1984/85:17 om avvägningen mellan ungdomsorganisationernas basresurser och projektbidrag. Utskottet ansåg att diskussioner härom är nödvändiga att föra kontinuerligt, inte minst mot bakgrund av att förhållandena och önskemålen skiftar från organisation till organisation och från tid till annan. Utskottet anförde vidare följande.

Utskottet vill dock framhålla att båda slagen av bidrag är nödvändiga. Projektbidrag behövs för en förnyelse och utveckling av organisationernas verksamhet. En god effekt av projektbidrag är i sin tur beroende av att organisationerna har en sådan reguljär bas för sin egen verksamhet att projekten inte får ett dominerande inflytande över verksamheten. Projektmedel kan behövas även av andra skäl än organisationernas eget behov av

förnyelse. Det kan t.ex. gälla statsmakternas behov av att samverka med organisationerna i drogkampanjer och liknande, för både organisationerna och samhället i övrigt angelägna verksamheter.

Med hänsyn till det anförda anser utskottet att någon åtgärd från riksdagens sida med anledning av motion Kr410 inte är erforderlig.

De riktlinjer för det fortsatta stödet till ungdomsorganisationerna som redovisas i propositionen är enligt utskottets mening väl avvägda. Beträffande reglerna för det lokala stödet kommer dessa – som redovisats i det föregående – att ses över av ungdomsrådet.

I motion Kr421 (c) föreslås en höjning av anslaget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet till 72 196 000 kr. vilket belopp är 10 milj. kr. högre än vad regeringen föreslagit.

Motionärerna påpekar att den granskning av organisationernas ekonomi som ungdomsrådet utfört visar att det statliga stödet sedan början av 1980-talet har urholkats.

Förslagen i propositionen innebär en väsentlig förstärkning av det statliga stödet till ungdomsorganisationerna. Stödet till den lokala verksamheten höjs med drygt 10 milj. kr. Omläggningen av anslagskonstruktionen till den centrala verksamheten från förslagsanslag till reservationsanslag innebär att anslaget inte som tidigare var fallet är knutet till antalet medlemmar i organisationerna.

Med hänvisning till vad som anförts avstyrker utskottet motionen och tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

Utskottet tillstyrker likaså den i propositionen föreslagna medelsanvisningen om 101,6 milj. kr. till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet.

Förslaget i motion Kr402 (fp) syftar till att ett särskilt *bidrag till studentförbunden* skall inrättas. Motionärerna anser att studentförbunden bör få möjlighet att söka bidrag på samma villkor som kvinnoförbunden. De förordar att medel för detta ändamål skall föras över från jordbruksdepartementet.

Som utskottet redovisat i det föregående avser regeringen att uppdra åt ungdomsrådet att utarbeta förslag till regler och disposition av stöden till ungdomsorganisationerna. I detta sammanhang kan även frågan komma att aktualiseras om en förändring av nuvarande bestämmelser för att erhålla bidrag som ungdomsorganisation. Enligt vad utskottet inhämtat avser folkrörelseutredningen att inom kort redovisa sitt utredningsuppdrag rörande statsbidragen till folkrörelserna. Med hänsyn härtill anser utskottet att motion Kr402 inte bör föranleda någon riksdagens åtgärd.

I propositionen föreslås under ett nytt anslag att 1.2 milj. kr. skall anvisas till *stöd till internationellt ungdomssamarbete*. Ungdomsministern framhåller att det organiserade ungdomssamarbetet är en viktig del av Sveriges kontakter med omvärlden. Flera samarbetsorgan såväl inom Norden och Europa som på det internationella planet har bildats under senare år. Landsrådet för Sveriges ungdomsorganisationer, LSU, är ungdomsorganisationernas samarbetsorganisation för internationella frågor. Det organiserade svenska ungdomsutbytet finansieras både med offentliga och privata bidrag men

större delen av kostnaderna svarar ungdomsorganisationerna för. Det i propositionen föreslagna anslaget är avsett att stärka LSU:s arbete och att underlätta för breda ungdomsgrupper att delta i det organiserade internationella ungdomsutbytet. Utskottet har ingen erinran mot regeringens förslag till medelsanvisning.

Även förslaget till medelsanvisning till *lotterinämnden* tillstyrks.

Hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *samlad redovisning för ungdomsfrågor*
att riksdagen lämnar utan erinran vad som anförts i proposition 1987/88:100,

2. beträffande *åtgärdsprogram för förbättring av ungdomens levnadsförhållanden*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Kr420,

3. beträffande *regleringar inom fritidssektorn i Stockholmsregionen*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Kr427,

4. beträffande *avskaffande av statens ungdomsråd*
att riksdagen avslår motionerna 1987/88:Kr422 och 1987/88:Kr426,

5. beträffande *medelsanvisningen till statens ungdomsråd*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 4 132 000 kr.,

6. beträffande *stödet till idéburna barn- och ungdomsorganisationer m.m.*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Kr410,

7. beträffande *riktlinjer för det fortsatta stödet till ungdomsorganisationerna*
att riksdagen godkänner i proposition 1987/88:100 redovisade riktlinjer,

8. beträffande *medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 och med avslag på motion 1987/88:Kr421 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 62 196 000 kr.,

9. beträffande *medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 101 600 000 kr.,

10. beträffande *bidrag till studentförbund*
att riksdagen avslår motion 1987/88:Kr402,

11. beträffande *stöd till internationellt ungdomssamarbete*
att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 till *Stöd till*

internationellt ungdomssamarbete för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 1 200 000 kr.,

12. beträffande *medelsanvisning till lotterinämnden*

att riksdagen med bifall till proposition 1987/88:100 till *Lotterinämnden* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 1 411 000 kr.

Stockholm den 14 april 1988

På kulturutskottets vägnar

Ing-Marie Hansson

Närvarande: Ing-Marie Hansson (s), Catarina Rönnung (s), Maja Bäckström (s), Karl Boo (c), Berit Oscarsson (s), Lars Ahlmark (m), Anders Nilsson (s), Sylvia Pettersson (s), Margareta Mörck (fp), Gunnel Liljegren (m), Erkki Tammenoksa (s), Kerstin Göthberg (c), Alexander Chrisopoulos (vpk), Margareta Fogelberg (fp) och Håkan Stjernlöf (m).

Reservationer

1. Samlad redovisning för ungdomsfrågor (mom. 1)

Karl Boo (c), Lars Ahlmark (m), Margareta Mörck (fp) Gunnel Liljegren (m) Kerstin Göthberg (c), Margareta Fogelberg (fp) och Håkan Stjernlöf (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Redovisningen i" och slutar med "resp. utskott" bort ha följande lydelse:

Det är betydelsefullt att aktiva insatser görs för ungdomen på olika samhällsområden. Utskottet lämnar utan erinran vad som anförts i propositionen i denna del. Beträffande de olika förslag som redovisas får prövning ske i resp. utskott.

Utskottet prövar i det följande skilda förslag som väckts i anslutning till propositionen.

dels att den inom jordbruksdepartementet sammanställda redovisningen i 100 punkter för förslag och åtgärder på olika områden som fogats som bilaga till betänkandet bort utgå.

2. Åtgärdsprogram för förbättring av ungdomens levnadsförhållanden (mom. 2)

Alexander Chrisopoulos (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Av den" och slutar med "motion Kr420" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas kritiska bedömning av redovisningen i propositionen för behandlingen av ungdomsfrågor i regeringskansliet. Det

framgår klart att regeringen inte har en samlad ungdomspolitik.

Utskottet anser liksom motionärerna att ett ungdomspolitiskt program måste innehålla förslag till åtgärder som löser ungdomsproblemen i fråga om bostäder, arbete, utbildning m.fl. områden. Det krävs en medveten, kraftfull politisk satsning, inte endast små förändringar här och där.

Den vilja till kamp och förändring som finns bland ungdomen måste stödjas. Det är samhällets skyldighet att ge ungdomen tillräckliga resurser för att den skall orka och vilja förbättra sin situation.

dels att moment 2 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

2. beträffande *åtgärdsprogram för förbättring av ungdomens levnadsförhållanden*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Kr420 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

3. Regleringar inom fritidssektorn i Stockholmsregionen (mom. 3)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Det är" och på s. 5 slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar motionärernas uppfattning att det uppstår särskilda problem i storstadsregionerna. Dessa låter sig inte lösas med byråkratiska konstruktioner och fler förbud utan måste angripas på ett realistiskt och förutsättningslöst sätt. Vad utskottet anfört bör med anledning av motion Kr427 ges regeringen till känna.

dels att moment 3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

3. beträffande *regleringar inom fritidssektorn i Stockholmsregionen*

att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Kr427 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

4. Avskaffande av statens ungdomsråd samt medelsanvisningen till statens ungdomsråd (mom. 4 och 5)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet har" och på s. 6 slutar med "till medelsanvisning" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att motionärernas kritik av ungdomsrådets verksamhet är välgrundad. Det är därför betänkligt att – som förordas i propositionen – ungdomsrådet skall få ökat ansvar för fördelningen av bidrag till ungdomsorganisationerna och att dess roll som myndighet förstärks. Det finns fog för motionärernas uppfattning att ungdomsrådets verksamhet inte innebär ett effektivt stöd för ungdomar. Utskottet anser att statens ungdomsråd bör avvecklas under hösten 1988. Rådets uppgifter bör – i enlighet med vad som förordas i motion Kr426 – övertas av ungdomsorganisationerna själva eller deras samarbetsorgan. I samband med att ungdomsrådet läggs ned bör ungdomsorganisationerna få möjlighet att besluta om de organ som bör

ersätta ungdomsrådet. När det gäller fördelningen av det statliga stödet till ungdomsorganisationerna bör skolöverstyrelsen under en övergångsperiod få ansvaret härför.

dels att moment 4 och 5 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *avskaffande av statens ungdomsråd*
att riksdagen med bifall till motionerna 1987/88:Kr422 och 1987/88:Kr426 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

5. beträffande *medelsanvisningen till statens ungdomsråd*
att riksdagen med anledning av proposition 1987/88:100 till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1988/89 anvisar ett förslagsanslag av 2 066 000 kr.,

5. Riktlinjer för det fortsatta stödet till ungdomsorganisationerna (mom. 7)

Under förutsättning av bifall till reservation 4

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "De riktlinjer" och slutar med "av ungdomsrådet" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående föreslagit att statens ungdomsråds verksamhet skall avvecklas samt att ungdomsorganisationerna själva skall ansvara för fördelningen av det statliga stödet. Det bör därför ankomma på organisationerna att utarbeta riktlinjer för stödet.

dels att moment 7 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

7. beträffande *riktlinjer för det fortsatta stödet till ungdomsorganisationerna*
att riksdagen avslår i proposition 1987/88:100 redovisade riktlinjer,

6. Medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet (mom. 8)

Lars Ahlmark, Gunnel Liljegren och Håkan Stjernlöf (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Med hänvisning" och slutar med "centrala verksamhet" bort ha följande lydelse:

Utskottet anser att en lämpligare åldersgräns för beräkning av stödet till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet är 21 år. Den besparing som härigenom skulle bli möjlig kan beräknas uppgå till 12 milj. kr. Utskottet förordar dock att anslaget minskas med 10 milj. kr. i förhållande till regeringens förslag, då 2 milj. kr. bör beräknas för en förstärkning av ledarutbildningen.

I propositionen föreslås att de politiska ungdomsförbunden skall få ett särskilt valinformationsbidrag inför 1988 års allmänna val om 850 000 kr. Enligt utskottets mening bör valinformation ingå som ett naturligt led i de politiska ungdomsförbundens reguljära verksamhet. Utskottet anser därför att ett särskilt bidrag för detta ändamål inte bör utgå.

Utskottets ställningstagande innebär att förslaget i motion Kr421 om en höjning av anslaget med 10 milj. kr. bör avvisas.

dels att moment 8 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet*

att riksdagen med anledning av proposition 1987/88:100 och med avslag på motion 1987/88:Kr421 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 52 196 000 kr.,

7. Medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet (mom. 8)

Karl Boo och Kerstin Göthberg (båda c) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Förslagen i" och slutar med "centrala verksamhet" bort ha följande lydelse:

Ungdomsrådet som granskat ungdomsorganisationernas ekonomi konstaterar att det statliga stödet till organisationerna har urholkats under senare år. I årets anslagsframställning anför rådet bl.a. att statsbidraget till ungdomsorganisationerna via statens ungdomsråd har på grund av dålig uppräkning i kombination med minskade medlemsantal och antal genomförda aktiviteter minskat från ca 240 milj. kr. i slutet på 1970-talet till 150 milj. kr. budgetåret 1986/87 i 1986 års penningsvärde.

Ungdomsrådet uttalar vidare följande.

Många av de mål som låg till grund för inrättandet av nuvarande bidragsgivning till ungdomsorganisationerna är fortfarande ej uppfyllda. Idébärande organisationer och organisationer med en bred verksamhet har svårt att hävda sig medan organisationer inriktade på en enda aktivitet hävdat sig bra. Exempelvis har de partipolitiska ungdomsorganisationerna med statsbidrag på 10 år tappat 1/4 av medlemskåren och 1/3 av antalet genomförda aktiviteter/år med statsbidrag.

Denna utveckling är enligt utskottets mening allvarlig. Ungdomsorganisationerna har en viktig roll i vårt samhälle. De bör ges ekonomiska möjligheter att utveckla sin verksamhet. Utskottet tillstyrker därför förslaget i motion Kr421 om en höjning av anslaget med 10 milj. kr. utöver vad regeringen föreslagit.

dels att moment 8 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

8. beträffande *medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet*

att riksdagen med anledning av proposition 1987/88:100 och med bifall till motion 1987/88:Kr421 till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet m. m.* för budgetåret 1988/89 anvisar ett reservationsanslag av 72 196 000 kr.,

8. Bidrag till studentförbund (mom. 10)

Margareta Mörck och Margareta Fogelberg (båda fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 9 börjar med "Som utskottet" och slutar med "riksdagens åtgärd" bort ha följande lydelse:

Studentförbunden kan i dag få bidrag enligt förordningen (1971:388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer. Bidrag utgår alltså endast för medlemmar under 25 år. Medelåldern bland dem som är inskrivna vid landets högskolor är 29 år och endast 40 % är under 25 år. Studentförbunden kan därför enligt gällande normer inte räknas som någon ungdomsorganisation.

Det är rimligt att samma bestämmelser som gäller för statliga bidrag till kvinnoförbundens verksamhet även bör gälla för studentförbunden. Kvinnoförbunden får bidrag för medlemmar över 15 år. Detta bidrag handläggs av civildepartementet. Bidragsmedlen bör därför föras över från jordbruksdepartementet till civildepartementet.

dels att moment 10 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

10. beträffande *bidrag till studentförbund*
att riksdagen med bifall till motion 1987/88:Kr402 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

Inom jordbruksdepartementet sammanställd redovisning i 100 punkter för olika åtgärder och insatser för att skapa bättre villkor för ungdomar

1. I gymnasieskolan föreslås att en utbyggnad av av tvååriga yrkesinriktade linjer till treåriga påbörjas under läsåret 1988/89. Försöksverksamheten föreslås omfatta 5 000 intagningsplatser. Utbildningen får ett större inslag av allmänna ämnen. En ökad del av utbildningen förläggs till arbetsplatser.

2. För att utveckla nya kursplaner för de yrkesinriktade linjerna föreslås 6 milj. kr.

3. För att förstärka svenskundervisningen vid vissa av gymnasieskolans yrkeslinjer avsätts 10 milj. kr. för att möjliggöra en minskning av undervisningsgruppernas storlek.

4. Inom grundskolan fortsätter de särskilda insatserna för att stärka matematikundervisningen.

5. För att utveckla dataundervisningen i grund- och gymnasieskolan anvisas 23 milj. kr.

6. För att barn och ungdomar i glesbygden skall få tillgång till en fullständig grundskoleutbildning på närmare håll än vad som är möjligt i dag skall det ges utökade möjligheter att etablera högstadieskolor som har mindre än tre klasser i varje årskurs.

7. Förslag presenteras under våren 1988 om särskilda åtgärder på läromedelsområdet för att värna om utbildningens kvalitet.

8. För att skapa ett mer aktivt kulturliv i skolorna avsätts 16 milj. kr. för en fortsättning av "kultur-i-skolan"-verksamheten.

9. För att stärka miljöundervisningen i skolan avsätts 3 milj. kr.

10. Läsåret 1988/89 kommer ungdomar att få utökade möjligheter att komma in på den gymnasielinje de valt i första hand. Detta sker genom att antalet intagningsplatser de närmaste tre åren bibehålls på nuvarande nivå (127 000), trots att antalet 16-åringar under perioden 1988–1990 minskar med 2 000 till ca 111 000 per årskull.

11. Under en femårsperiod anvisas 25 milj. kr. till särskilda åtgärder för gymnasieskolor i Bergslagen och Norrlands inland.

12. Särskilda åtgärder föreslås beträffande vårdlinjen i syfte att öka det totala utbudet av platser och därmed bättre tillgodose arbetsmarknadens behov.

13. Insatser föreslås i syfte att rekrytera pojkar till utbildning inom vård- och omsorgsområdet.

14. Den påbörjade satsningen att rekrytera flickor till elmekanisk utbildning fortsätter.

15. Förslag om nya tillträdesregler till högskolan kommer att läggas fram.

16. Ungdomars möjligheter att studera på de små och medelstora högskolorna förbättras genom att 15 milj. kr. avsätts för nya kurser och linjer.

17. På 28 olika orter startar försök med ingenjörsutbildning på mellannivå på högskolan. För detta anslås 23 milj. kr.

18. Antalet nybörjarplatser i grundskollärarutbildningen ökar med 500 till drygt 2 500.

19. Naturvetarutbildningen på högskolan reformeras och förlängs med ett år.

20. För att få fler sökande till vårdlärar-, handels- och kontorslärarlinjerna återinförs det särskilda utbildningsarvodet. Reformen beräknas kosta ca 13 milj. kr.

21. Antalet elevveckor vid folkhögskolorna ökar.

22. Särskilda introduktionskurser för att bättre stödja invandrarungdomars inträde till gymnasieskolan förordas. Detta gäller främst de ungdomar som tillbringat så kort tid i Sverige att deras bristande svenskkunskaper förhindrat vidare studier.

23. Förslag rörande en förstärkning av elevernas medverkan i arbetsmiljöarbetet på skolorna kommer att läggas fram.

24. Höjning av inackorderingstillägget föreslås med 6 % för de studerande som av olika skäl tvingas förlägga sina gymnasiestudier till annan ort än hemorten.

25. Förslag om ett reformerat studiemedelssystem kommer att läggas fram.

26. Ungdomar under 16 år får rätt till sjukpenning.

27. Till olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder för ungdom satsas 4,5 miljarder kronor innevarande budgetår.

28. Särskilda resurser avsätts vid arbetsförmedlingarna för ungdomar, bl.a. i form av särskilda ungdomsförmedlare.

29. För att förbättra 18–19-åringars möjlighet att få ett arbete satsas på s.k. jobbsökaraktiviteter anordnade av arbetsförmedling.

30. Ytterligare 100 tjänster tillförs verksamheten vid arbetsmarknadsinstituten, vilket även kommer de berörda ungdomarna till del.

31. För ungdomar upp till 18 år har kommunerna ansvaret för att de erbjuds arbete eller utbildning. Anslagen till denna verksamhet höjs till totalt 266 milj. kr. Särskilt prioriteras uppföljningsprogram syftande till att väcka elevernas intresse för gymnasiestudier. För dessa höjs anslagen med 43,5 milj. kr., vilket innebär att drygt 30 000 ungdomar kommer att kunna omfattas av verksamheten.

32. Över 140 milj. kr. avsätts för ungdomsplatser beräknade för drygt 21 000 ungdomar i åldern 16–17 år.

33. För de ungdomar i åldern 18–19 år som ej kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden föreslås en fortsatt satsning på ungdomslag. Totalt satsas drygt 1 miljard kronor, vilket motsvarar i genomsnitt ca 15 000 ungdomar i ungdomslag varje månad.

34. Även fortsättningsvis skall handikappade ungdomar i åldersgruppen 20–25 år kunna erhålla arbete i ungdomslag.

35. En fortsatt satsning på inskolningsplatser på den privata arbetsmarknaden föreslås. Totalt avsätts 250 milj. kr. för denna verksamhet, vilket motsvarar i genomsnitt 5 000 ungdomar i åldern 18–19 år på inskolningsplatser varje månad.

36. Den särskilda satsningen på arbetsmarknadsutbildning för ungdomar mellan 20 och 24 år fortsätter under våren 1988. Därigenom kan 5 000 ungdomar få del av denna utbildning.

37. Beredskapsarbete skall även fortsättningsvis kunna användas för att hjälpa ungdomar i åldersgruppen 20–24 år att komma in på den ordinarie arbetsmarknaden.

38. Regeringen föreslår fortsatt stöd till de ungdomar som vill "starta eget" eller "starta vårat".

39. Projektet "Arbete åt unga handikappade" fortsätter under 1988/89 i syfte att ersätta förtidspensionering med en plats på arbetsmarknaden. Därefter skall en utvärdering ske för att bedöma hur dessa insatser bör utformas mer långsiktigt.

40. Insatser föreslås för att ge unga kvinnor ökade möjligheter att få fasta jobb och att minska de ofrivilliga deltiderna.

41. Medel har anslagits till en försöksverksamhet för utveckling av ett förbättrat samarbete mellan arbetsförmedling och socialtjänst för att stärka ungdomars anknytning till arbetsmarknaden.

42. Medel ur allmänna arvsfonden kommer att anslås för att i kommuner pröva okonventionella lösningar för bättre stöd till arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år med socialbidrag. Avsikten är att utveckla nya metoder för att underlätta ungdomars inträde på arbetsmarknaden.

43. För att underlätta för ungdomar att få egen bostad uppmanas kommunerna att inrätta särskilda ungdomsbostadsförmedlingar.

44. Nyproduktion av studentbostäder underlättas genom att studentbostadsföretagen får bostadslån enligt samma villkor som de allmännyttiga bostadsföretagen.

45. Ett särskilt ungdomsbostadsstöd har inrättats. Stödet lämnas till kommuner med stor brist på bostäder. Syftet är att främja ett ökat bostadsutbud till ungdom. Stödet utgår med 200 kr./månad och uthyrd lägenhet.

46. Regeringens särskilda ungdomsboendedelegation skall fortsätta att stimulera, följa och informera om pågående försöksverksamhet på bostadsmarknaden. Genom att sådana utvärderingar och erfarenheter sprids kan ungdomars ställning på bostadsmarknaden förstärkas.

47. Ökad flexibilitet behövs i den kommunala planeringen för att snabbt få fram nya, bra och billiga bostäder för de unga.

48. I storstadsregionerna har många lägenheter omvandlats till kontor eller övernattnings- och representationslägenheter. Det är angeläget att företag och organisationer kan erbjudas andra alternativ för övernattning, t.ex. genom att lägenhetshotell byggs. Därmed kan bostäder lämpliga för ungdomar frigöras. Det är också angeläget att hus inte står tomma långa tider i väntan på renovering.

49. Genom den nya bostadsanvisningslagen ges kommunerna från den 1 januari 1988 förbättrade möjligheter att förmedla lediga lägenheter till bl.a. ungdomar.

50. Särskild hänsyn bör tas till ungdomarnas bostadsbehov i de kommunala bostadsförsörjningsprogrammen.

51. Från den 1 januari 1988 återinförs bostadsbidrag till ungdomar mellan 18 och 28 år. Staten bidrar med 50 % av kostnaden.

52. Riksdagen har 1987 beslutat att bostadsbidrag för ungdomar under 28 år skall återinföras. Kommunerna beslutar om bostadsbidrag till ungdomar. Vissa kommuner har beslutat att inte införa sådana bostadsbidrag. Regeringen kommer i anslutning till att förslaget om nytt studiemedelssystem utarbetas pröva vilka åtgärder som behöver genomföras för att avsikten bakom riksdagens beslut om bidragen skall förverkligas.

53. Förslag om ett särskilt ungdomssparande, inriktat på bostadsanskaffning, aviseras.

54. Bidragen till idrotten höjs kraftigt.

55. Idrottsrörelsens samarbete med länderna i Södra Afrika ges ekonomiskt stöd.

56. Förslag kommer att framläggas som förbättrar folkrörelsernas möjligheter att skaffa inkomster genom lotterier och bingo. Bingotillstånd bör i fortsättningen knytas kraftigare till föreningarnas ungdomsverksamhet.

57. Bidragen till ungdomsorganisationernas centrala och lokala verksamhet samt till information mot droger ökas med ca 10 %.

58. Det lokala aktivitetsstödet höjs med 1 kr. till 12 kr. per aktivitet. Totalt anslås 99,6 milj. kr. till det lokala aktivitetsstödet.

59. Inom ramen för det lokala aktivitetsstödet föreslås ett särskilt stöd till ungdomsgruppen 15–19 år. För detta ändamål föreslås 2 milj. kr.

60. 820 000 kr. anslås för de politiska ungdomsorganisationernas informationsverksamhet i samband med valet 1988.

61. 1,2 milj. kr. föreslås till internationellt ungdomssamarbete.

62. Ur allmänna arvsfonden har 8 milj. kr. ställts till förfogande för föreningslivets insatser att nå nya grupper samt för insatser mot våld.

63. Utvärdering av de ca 400 projekt i olika organisationer samt 13 speciella kommunala projekt som genomfördes under världsungdomsåret 1985 kommer att avslutas och dokumenteras under våren 1988.

64. Kulturrådets anslag för nysatsningar inom kulturområdet ökar med 8,5 milj. kr. Förtur ges åt projekt för barn och ungdomar.

65. 6 milj. kr. anslås för att stimulera visning av biograffilm för barn och ungdomar.

66. För att den frivilliga förhandsgranskningen enligt videovåldslagen skall användas i större utsträckning kommer företrädare för videobranschen att inbjudas till överläggning.

67. Våldsskildringsutredningens förslag till åtgärder mot det s.k. videovåldet presenteras under våren. Proposition kommer att föreläggas riksdagen hösten 1988 i syfte att stoppa de värsta produkterna.

68. Polisen kommer att skärpa övervakningen så att videovåldslagen, vilken bl.a. förbjuder uthyrning av vissa videofilmer till minderåriga, bättre efterlevs.

69. För att stödja ungdomars intresse för uppfinningar och teknik har regeringen anslagit 1,7 milj. kr. till en uppfinnartävling för ungdomar, "FINN UPP 88".

70. Sänkt minimiålder för övningskörning med bil från 17 år och 9 månader till 17 år och 6 månader.

71. För att öka trafiksäkerheten för nyblivna körkortsinnehavare kommer en tvåårig prövoperiod för körkort med bil att införas.

72. För att stärka undervisningen i fredsarbete och mänskliga rättigheter anslås särskilda medel till skolan.

73. Ett informations- och dokumentationscenter för studerandeutbyte inrättas vid Svenska institutet.

74. För att understödja europeiskt ungdomssamarbete anslås ca 400 000 kr. till Europeiska ungdomsfonden.

75. För att stödja nordiskt ungdomssamarbete anslås närmare 1 milj. kr. till Nordiska ministerrådets ungdomskommitté.

76. Finansiellt stöd beräknas för Isolera Sydafrika-kommittén, ISAK, som till stor del består av ungdomsorganisationer.

77. Medel beräknas för att möjliggöra ett ökat samarbete mellan ungdomsorganisationer i Sverige och ungdomsrörelser i Södra Afrika.

gotab Stockholm 1988 15187

78. Sandö u-centrum har byggts ut och återinvigs under våren. Skolan utbildar främst unga människor för biståndsarbete i tredje världen.

79. Den studeranderabatt på SJ som avskaffades den 1 januari 1982 har återinförts och kan bibehållas under 1988/89 genom att ytterligare drygt 11 milj. kr. anvisas för de studerandes resor. De nya reglerna innebär att rabattkortet nu är gratis, gäller veckans samtliga dagar samt att rabatten ökar till 50 %.

80. En tvåårig försöksverksamhet föreslås, där avståndsgränser för att studerande skall erhålla frikort på lokaltrafiken avskaffas.

81. Utryckningsbidraget för värnpliktiga ökas med 20 %, från 2 500 kr. till 3 000 kr.

82. Dagersättningen för värnpliktiga ökas med 2 kr., från 28 kr. till 30 kr.

83. Medel för att öka bostadsbidraget till värnpliktiga avsätts.

84. Förbättringar för de vapenfria tjänstepliktigas utbildning kommer att föreslås under början av 1988.

85. För värnpliktiga och vapenfria tjänstepliktiga föreslås en höjning av familjepenningen avseende såväl hustru som barn.

86. Försök med utvecklat lokalt medinflytande för värnpliktiga skall genomföras.

87. En förordning som reglerar de värnpliktigas medinflytande på lokal och central nivå redovisas. I samband med detta får Sveriges Centrala Värnpliktsråd utökade resurser.

88. Till ungdomsorganisationernas lokala upplysningsverksamhet mot drogmissbruk anslås drygt 4,7 milj. kr.

89. Närmare 1,3 milj. kr. anslås till socialstyrelsen för upplysnings- och informationsverksamhet mot drogmissbruk bl.a. riktad till ungdomar.

90. En särskild beredningsgrupp för opinion mot alkohol och narkotika fortsätter under 1988 med att utveckla och intensifiera de opinionsbildande insatserna bland ungdom.

91. Insatser för bekämpning av aids som bl.a. har betydelse för ungdomsgruppen kommer att redovisas i proposition till riksdagen denna dag.

92. För utvecklings- och försöksverksamhet inom socialtjänsten, vari bl.a. ingår insatser för barn och ungdom, anvisas 29 milj. kr.

93. Ändringar i narkotikastrafflagen föreslås i syfte att kriminalisera konsumtion av narkotika.

94. Förslag till utvidgade möjligheter för polisen att ta i beslag och förverka t.ex. sprayflaskor och tuschpennor samt en utökad rätt till kroppsvisitering aviseras.

95. Förslag till ny lag om förbud mot att bära kniv och andra farliga föremål i samband med offentliga tillställningar och allmänna sammankomster aviseras.

96. Åtgärder för att från samhällets sida reagera betydligt snabbare på brott utförda av ungdomar kommer att föreslås.

97. Fr.o.m. den 1 januari 1988 får domstolarna möjlighet att ålägga den som döms till villkorlig dom eller skyddstillsyn "att göra rätt för sig". Detta kommer främst att vara tillämpbart vid skadegörelse och vandalisering.

98. För att mer kraftfullt kunna bevaka och agera i ungdomsfrågor kommer statens ungdomsråds funktion som myndighet att förstärkas.

99. Statens ungdomsråd kommer att ges i uppdrag att framarbeta en årlig omfattande rapport om ungdomars aktuella situation.

100. En särskild studie av forskningen kring barn och ungdom kommer att genomföras av barn- och ungdomsdelegationen.